

Obecní noviny

Informační měsíčník členů Židovské obce v Praze

Elul / Tišri 5782 / 5783 – září 2022, ročník 19, číslo 12

O SIONISTICKÉM SKAUTINGU V SEVERNÍCH ČECHÁCH

Tématu židovského skautingu se Jitka Radkovičová (skautská přezdívka Tiki) systematicky věnuje (a zřejmě jako v naší zemi jediná) už řadu let, několikrát se vydala do Izraele, aby vyzpovídala poslední členy prvorepublikových skautských oddílů, seznamuje se s archivními materiály, oddílovými kronikami, o výsledcích svého bádání přednáší, publikuje na internetu a v loňském roce vydala i útlou, nicméně velmi vypovídající knihu *Sionistický skauting a židovská mládežnická*

hnutí v severních Čechách. Samozřejmě je řeč především o prvorepublikové činnosti židovské mládeže, v medailonech ve druhé části publikace se však čtenář seznamuje s osudy těch, kterým se díky *hachšara* (příprava na život v tehdejší Palestině organizovaná sionistickými organizacemi) podařilo na poslední chvíli uniknout před nacismem a podíleli se na vzniku, obraně a budování Státu Izrael.

Dodejme ještě, že autorka se regionálně zaměřuje na oblast severních Čech, především na Sudety, kde žila velká židovská menšina jak německy, tak česky mluvící. Radkovičová píše: *Vznik sionistických skautských organizací Židovská sionistická skautská a mládežnická hnutí podle vzpomínek pamětníků představovala mix dobrodružství, romantiky a sionismu, mnohdy také vzpuru proti měšťáctví a umožňovala tak vstup do tehdy nového, neotřelého myšlenkového světa, představujícího relativně svobodnou společnost podobně zaměřených mladých lidí.*

Jednou z nejpočetnějších židovských skautských organizací byli *Blau Weiss* (modrobílí podle židovských národních barev), kteří si později pohebrejštili název na *Tchelet Lavan*. Jejich vznik v Německu byl vynucen tzv. *árijským paragrafem* ve stanovách německého spolku *Wandervogel*, který neumožňoval Židům členství. Proto si založili vlastní organizaci, jež se rozšířila i na naše území.

Hnutí *Makabi Hacair* (Mladý Makabejec) vzniklo z židovského sportovního

klubu *Makabi*, hnutí *Bnei Akiva* (Synové Akivovi) zdůrazňovalo sionistickou linii mezi věřící, ortodoxněji založenou mládeží a *Brit Trumpeldor* (Trumpeldorův svaz) byl orientován více vojensky. Mezi další židovské skautské organizace patřily *El Al* (Vzhůru), *Hašomer Hacair* (Mladý strážce). Všechna hnutí byla zaměřena sionisticky, probíhala výuka hebrejštiny, seznamování s židovskou historií a připravovala mládež na odchod do židovské domoviny dokonce ještě dříve, že se to stalo s nástupem Hitlera k moci otázkou života a smrti. Díky židovskému skautingu se skutečně zachránily desítky mladých lidí.

Většina z hnutí byla od poloviny 20. let minulého století členem některé zastřešující skautské organizace jako Federace čs. skautů či Svaz junáků skautů Republiky Československé. Je však smutnou pravdou, že v kritickém období 1938/1939 nebylo ani jedno z těchto hnutí prizváno k jednání o vzniku nové organizace Junák.

V knize se dozvídáme o fungování židovských skautských organizací v Tepličích-Šanově, Děčíně-Podmoklích, Chomutově, Mostě, Žatci, Ústí nad Labem a dalších městech.

Zajímavá je informace o skupině padesáti mladých židovských skautů, kteří v Brně-Pisárkách absolvovali v prosinci a lednu 1938/1939 *hachšara* a v únoru 1939 odjeli přes Francii do Haify. PB